

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyező 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Magyarország és Bosnyákország.

Budapest, junius 18.

A magyar delegáció négyes albizottsága tegnap tartott ülésén foglalkozott az okkupált tartományok ügyeivel, és pedig először az u. n. megszállási hitellel, ami a hadügyminiszter rendkívüli költségvetésében foglal helyet, s évről-évre csökken abban az arányban, amint az okkupált tartományok konzolidálása halad és így az ott tartott csapataink létszáma lecsökkenthető. Ennek az ügynek elintézése után kerül a sor Bosnyákország és a Hercegovina kormányzásának megbeszélésére, ami abból áll, hogy a bizottság tagjai fölvetnek egyes kérdéseket, előhozhatnak bizonyos panaszokat, amelyek a delegáció legutóbbi ülésezése óta leginkább az újságokban felmerültek, s Kállay Béni közös pénzügyminiszter, az okkupált tartományok genialis kormányzója, ezeknek a fölhasználásoknak a kapcsán megadja a szükséges felvilágosításokat, néha az egész esztendő történetének hű tükrét is előterjesztvén, aminek a neve *bosnyák exporté*. A nyert utbaigazítások alapján a bizottság azután kimondja, hogy helyesli-e a miniszter eljárását vagy nem.

Ennyiből áll a bosnyák-hercegovinai kormányzat ügyeinek delegációs tárgyalása. Mert a költségvetésnek sem bevételi, sem kiadási része határozathozatal tárgyát nem képezi; Kállay Béni minden évben előterjeszti a költségelőirányzatot, hanem az csak tudomásul szolgál, míg a

zárszámadási ellenőrzést a magyar és az osztrák kormány és a legfőbb közös számvevőszék gyakorolja. Az évről-évre előtűnk megjelenő vaskos füzetek sűrű számoszlopaival, annak ellenére, hogy magyarító szöveget soha egy betűnyit azokban nem találunk, ékesszóló tanúságot tesznek Kállay Béni okos pénzügyi politikájáról, amelyet akármennyi delegációsális határozat célszerűbbé nem tehetne. Legjobb bizonyosság erre nézve az a körülmény, hogy a bosnyák-hercegovinai kormányzat soha Magyarországtól áldozatot nem kíván szükségleteinek fedezésére. Kállay Béni jó országutakat, egész vasuti hálózatot, gyönyörű középületeket épít, az iskolák számát évről-évre szaporítja, előmozdítja a kultúra fejlődését magasabb rangú intézetek alapításával, az ipar, a bányászat, az állattenyésztés, a mezőgazdaság fellendülését stb. stb.; mindez rengeteg pénzt nyel el, hanem azért a bosnyák budget nem ismeri a deficitet, ott mindig annyit adnak ki, amennyit bevesznek. Ez a rendszer kitűnően beválik úgy, hogy a kormányzat rendes föladatainak példás ellátása mellett évről-évre jut pénz beruházásokra és rendkívüli kiadásokra. A jövő évi előirányzat a kiadásokat 14,368.296 frttal, a bevételeket 14 millió 413,590 frttal állapítja meg, marad tehát fölösleg 45,294 frt; figyelembe kell azonban vennünk, hogy az 1896-iki kiadás az 1895-ik évihez képest 357,576 frttal, a bevétel 328,600 frttal emelkedik, úgy, hogy ha a kiadás az idei keretben

maradna, akkor a fölöslegnek 1896-ra 402,870 frtra kellene rugnia. Ezek a számok mutatják elég világosan az okkupált tartományok örvendentes anyagi gyarapodását.

A négyes albizottság tegnapi ülésén Berzeviczy Albert nagyon fontos és nagyon megszívlelendő figyelmeztetéssel fordult a magyar közvélemény felé. Emlékeztetett arra a kapocsra, a mely a mohácsi vész előtt századokon át Magyarországhoz fűzte Bosnyákországot és kíváncsúnak mondotta, hogy ez a kapcsolat legalább kulturális téren újból létesüljön. Valóban ideje volna, hogy a magyar intelligencia és a magyar üzleti világ több figyelmet fordítson az okkupált tartományok felé és a magyar geniusz elfoglalja ott megfelelő helyét. Magyarország missziója, hogy a nyugoti kultúrát közvetítse a Keletre; ennek a missziójának sehol hathatósabban eleget nem tehet, mint éppen Bosnyákországban és pedig annál könnyebben, mert hiszen magyar államférfiu teremti újjá ezt az országot s ő mindig szívesen, örömmel veszi, ha magyar ember képzettségét, tehetségét, üzleti tökéjét s vállalkozó szellemét az okkupált tartományokban akarja gyümölcsöztetni. A jogos magánérdek s a magasabb közérdek egyaránt kielégítést nyerne, ha Berzeviczy tegnapi fölhasználása nem találna süket fülekre Magyarországon. Bevándorlók, vállalkozók, kereskedők, hivatalnokok, tőkepénzesek a monarchia és Európa minden részéből jelentkeznek s a

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Vizgák.

Irtá: Kozma Andor.

Mikor most, a tündöklő nyári reggeleken, sorra vándorlom fővárosunk kevés zöld parkját s rám mosolyognak a virágok és nyájasan bólogatnak felém a permetegtől szikrázó lombok — nem győzők hálát adni az Istennek, hogy nem vagyok többé diák. Rajtam kívül csupa diákgyerek mozog a frissen kavicsolt utakon. Míg azonban én tele tudóval szívom a balzsamos reggeli levegőt s repeve fordítom nevető szememet a zöld lombzat felett kék égbe furdó szabad madarak felé, addig a diák legénykék sivar és száraz tankönyv-lapokra csüggesztik sápadt arcukat s félhangosan magolva támolyognak fel s alá. Szegény, szegény fiúk! Édes, fiatal hajnali álmukat erőszakosan tépte szét a közelgő vizgák réme s a csodaszép nyári kora regg nem kárpótolja őket bájaival. Nekik nem mosolyognak a virágok s nem integetnek nyájasan a lombok; az ő tekintetüket nem viszi könnyű szárnyakon az égig a pacsirta és a fecske. Számukra, a juniusi regg sugárzó pompája közepett, csak a száraz, kietlen tankönyvek szinte mérhetlen betűsivatagja létezik. Zsöngő testük itt imbolyog a permeteges közkert szeszélyes útjain, de szorongó lelkük ott vándorog, tör és bukácsol előre, a betűsivatagban.

Mikor pillantásom tova siklik felettük, olyan hirtelen érzés üt meg, mint az osztrák

fogságból szabadult Oroszlánszöv Rikárd angol királyt a britániai zöld erdőkben.

Dem König ist wohl in der freien Luft,
Er fühlt sich wie neugeboren,
Er denkt an Österreichs Festungsduft —
Und giebt seinem Pferde die Sporen.

Szinte megriadok egy pillanatra s gyorsabban iramodok neki a lábam, ha eszembe ötlök, hogy valamikor én is voltam diák s én is vizgákra készítettem juniusi reggeleken. Szinte megsápasz: egy pillanatra az a boldog gondolat, hogy hátha még most is diák vagyok s csak boldog álom, hogy többé nem vagyok az? Hátha csak kimerülten bóbiskoltam el a matematikai penzum felett s az az utolsó tizennyolc esztendő, melynek keserűségei között sok nagyobb volt, mint a matematikai vizsga, de kiáthatalanabb egy sem — az csupán néhány átaludt percz víziója?

Ó, az valami rettenetes volna, ha egyszerre csak felébrednék erra, hogy még mindig diák vagyok és vizgázni kell! Szerencsére sohasem lesz többé ilyen ébredésem. Vannak ellenben akárhányszor nehéz álmaim, a melyekben ismét diák vagyok és vizgázom.

Ott ülök az írásbeli érettségim, elszigetelve, messze mindazoktól, a kiknek papirosáról villámgyors szemem lelophatná a feladot tétel megfjtését. Az én papirosomon csak maga a tétel éktelenkedik még: $a + b = c$, $\frac{a}{y}$, α , β , γ , sinus, cosinus, tangens, cotangens, gyök, köb, logar — s az ég tudja még micsoda abrakadabra. Uramfia, mitévő legyenek én mindezzel? ... A karedrában némán, könyörtelenül ül és öröklik a vastagbajszu, szigorú professzor.

Quid sum miser tunc dicturus,
Quem patronum rogaturus?

A jólelkű iskolaszolga lép be a terembe. Kétségbeesésben reá vetek egy esdő pillantást. Pedig mit segíthet ő rajtam? Résztvevő tekintettel néz rám, majd elsurran mellettem ... Sikerül kezébe csusztatnom a papiroszemet, a melyre nincs egyéb írva, mint csak az a tétel, melyet én nem vagyok képes megfjtteni. A jólelkű szolga nem árul el; zsebre teszi a czédulát s távozik a teremből.

Es ez most már még óriásibb izgalom. Diák nyelven: *d r u k k*. Vajjon megértette-e az iskolaszolga, hogy mi végre adtam én neki azt a czédulát? Vajjon lesz-e most benne annyi éss és annyi irgalmas buzgóság, hogy azaz lóhalálában valami jeles matematikushoz rohanjon, a tételt rögtön kidolgoztassa, megfjttesse s az én é r e t t voltom matematikai bizonyosságát nekem még idejében meghozza?

Mégha különben meg is tudtam volna feladatokat oldani, most már, a kételkedő kérdések emez izgalomviharában, egy betűt sem tudnék a tételemen tovább mozcizantani. Gyötrelmes lassan mulik az idő. Oda borulok papirosomra s úgy teszek mintha szorgalmasan viaskodnám feladatommal. A többi fiu egymásután mind elkészül; beadja feladatát a könyörtelennek és távozik. Már csak egyedül vagyok az egész nagy teremben a könyörtelennel, a ki kivessi az óráját s még 30 perczet enged visszavonhatatlanul utolsó határidőül. Az utolsó félóra aztán, mulik irtóztató gyorsan. Már csak nyolcz percz van belőle s nekem még sincs egy betűm sem. Végem van, megbukom,

magyarok mindig elenyészően csekély szá-
zalékot képeznek közöttük. Miert? Hi-
szen folytonosan panaszt hallunk a legkü-
lönösebb hivatások köréből, hogy a
nagy verseny miatt megélni alig lehet;
hanem azért annyira nem tudjuk össze-
szedni magunkat, hogy megtanulnánk
bosnyácul és kimennénk a Száván túl
megkeresni kenyerünket. Kállay Béni ép-
pen tegnap említette a négyes albizott-
ság ülésén, hogy nem tud elég képzett
tanítót kapni; 7 iskola be van csukva,
mert nincsen megbízható, jó tanerő. Hal-
lotta-e már valaki, hogy magyar fiatal-
ember megtanulván bosnyácul, amikor
megszerezte a tanítói oklevelet bosnyák
tanítói állásra pályázott volna? Eszébe
sem jut senkinek, pedig jó fizetést kapna
biztos állással. Ez az egy példa körülbe-
lül jellemző az egész magunktartására
nézve az okkupált tartományokkal szem-
ben; ahelyett, hogy történelmi hagyomá-
nyainknak, jelenlegi érdekeinknek megfe-
lelőleg megvetni igyekeznénk lábunkat
Bosnyákországban, inkább tétlen passzi-
vitással nézzük az idegen elemek folytonos
térfoglalását.

Hogy Európa egyik legelmaradottabb
és legelvadultabb országából a Balkán-
félsziget mintországja lesz ide s tova,
a dicsőség ezért a miénk, magyaroké, mert
Kállay Béninek, magyar államférfi-
nak talentuma, nagy tudása, és fáradhat-
lan tevékenysége hajtja végre ezt a ne-
hez munkát, amelynek sikerében nagyon
kevesen bíztak akkor, amikor megkaptuk
az európai mandátumot. Hanem, hogy a
haszon is a miénk lesz-e, az épen attól
függ, hogy mennyiben tudjuk hasznunk-
ra fordítani a kínálkozó kedvező alkalmat.

SZOKOLAY KORNÉL.

BELFÖLD.

Képviselőválasztási mozgalom. Marosvásár-
helyről távirják: Légrádi Károly az akos-
falvi kerület kormánypárti jelöltje ma a nyá-
radmellék alsó részét fogja bejárni. S a n t h a
Albert és gróf L a z á r Ádám ellenjelöltek mel-
lett a függetlenségi párt B a l l a László va-
jai földbirtokost szándékozik felieptetni. A he-
ves küzdelmet ígérő választás e hó 24-én lesz.

A koalíció bukása.

— Párt- és kormányválság Ausztriában. —

A vég megkezdődött. A koalíció, két
évi fennállás után, tegnap rombadott. Az
egyesült német baloldal elhatározta, hogy ki-
lép a koalícióból s ezzel felidézte a
legtetsebb politikai válságot Ausztriában. A
Windischgrätz-kormány tén már be-
is adta, de ha még nem, hát ma vagy holnap
okvetlenül beadja lemondását és akkor kezdő-
dik — de mi?

Ezt teljes lehetetlenség megőszolni. A mai
parlamentari és pártviszonyok mellett a csodá-
val határos lenne biztos többséget összeállita-
ni, akár konzervatív, akár liberális alapon.
Felosztatni a képviselőházat, a delegációkra
való tekintettel nem lehet. A költségvetést, ha
a Windischgrätz-kormány egyelőre meg is bi-
zatná az ügyek további vezetésével, a német
baloldal meg nem szavazza Cilli miatt. Nem
képzelték tehát más, mint hogy a lemondott
kormány újabb budget-provizoriumot kér s
aztán átadja a kormányzás gondjait — bele-
leértve a teljes válságot — utódának. Hogy
ki lesz az utód: B a d e n i, T h u n, vagy
C l u m e t z k y-e, vagy tán egy eddig nem
is emlegetett személyiség, a jövő titka.

A tegnapi nap híreit és eseményeit a kö-
vetkezőkben adjuk:

Az egyesült német baloldal ülésében, mely-
ben 89 párttag volt jelen, hangsúlyozták,
hogy a politikai helyzet a cilli kérdésben
élesedik ki leginkább, azonban egyáltalán tisztá-
zódást sürget. Az eszmecsere folyamán a
választási reform, valamint a kormány maga-
tartása a szélsőpártokkal szemben szintén szó-
ba került. Hosszabb vita után egyhangulag az
alábbi határozatot hozták:

„Az egyesült német baloldal kijelenti,
hogy a koalíció többi pártjainak ragaszkodá-
sa a cilli szlovén gimnázium kérdésé-
ben elfoglalt álláspontjukhoz, lehetet-
lenné teszi az egyesült német
baloldalra nézve, hogy tovább
is a koalícióban maradjon. A
párt ezzel a klub alapszabályainak megfe-
lelő formában, a megkívánt többséggel, az
összes párttagokra kötelező
határozattal, újból kifejezte és jó-
váhagyta június 13-án kinyilatkoztatott né-
zeteit. A klub végül megbizsa az elnöksé-
get, hogy a hozott határozatot megfelelően
végrehajtsa.”

A lengyel klub egyhangulag elhatározta,
hogy communiquet tesz közzé, melyben kö-
vetkező foglaltatik: A választási reform albi-

zottság tervezetének 1. és 2. §§-ának mai tár-
gyalása alkalmával sok oldalról a politikai
helyzetet hozták szóba, mely alkalommal mérv-
adó személyiségek a mérsékelt pártok koalí-
ciójának fentartásának szükségessége mellett
nyilatkoztak, mely a jelen helyzetben garan-
tíát nyújt az általános állami cölök és tör-
vényjavaslatok keresztülvitelére, melyek nem-
csak a koalíció programját, hanem magából
a helyzetből folyó politikai szükségességet ké-
peznek, melyek most ép oly evidensek, mint 1
és fél év előtt.

Ő Felsége tegnap délután Windisch-
grätz herceg miniszterelnököt hosszabb
kihallgatáson fogadta.

Félhivatalos oldalról jelentik: Az osztrák
politikai és parlamenti helyzet megítélésére
nézve jól értesült helyről utalnak arra, hogy
az egyesült német balpárt ma tartandó gyű-
lésén abban az esetben, ha cilli költségve-
tési tételt megszavazzák, el fogja határozni,
a koalícióból való kilépését. Ily határozat, mely
a parlamentáris constelatiót, melynek alapján
a Windischgrätz kormány hivatalát elfoglalta,
teljesen megváltoztatván, a kormány fennállá-
sára nézve természetesen nem maradna mély
visszahatás nélkül. És ugy egyes lapok amaz
állítása, hogy a miniszterium ő Felségének
már beadta lemondását ép úgy nélkülözi a
tényleges alapot, mint ama további hírek, me-
lyek a miniszteriumnak lemondása esetére való
pótlására, esetleges átmeneti stádium alakítá-
sára ennek parlamenti feladataira vonatkoz-
nak. Ezek mind merő kombinációk, melyek-
ért kizárólag azok terjesztőit illeti a fele-
lősség.

Bécsből jelentik, hogy Windisch-
grätz herceg személyes ügynek tekinti a
válságot s annyira el van keseredve, hogy
még ideiglenesen sem hajlandó az ügyeket to-
vább vezetni. Ha Windischgrätz herceg e
szándékától nem lenne eltéríthető, B a c q u e
h e m márk fog megbízatást nyerni a kor-
mány ideiglenes vezetésére.

Windischgrätz utódjául C h l u m e o k y t,
T a a f f e t e s B a d e n i grófot emlegetik.
Az első két kombinációt mindenütt mosoly-
lyal fogadják, míg Badeni grófnak kinevezése
sok valószínűséggel bír.

Az esti órákban az a hír volt elterjedve,
hogy a miniszterium a délutáni órákban adta
be a lemondást. De ez a hír nem felel meg a
valóságnak, mert a lemondást csak a mai dél-
előtti folyamán fogja a kormány ő Felségének
átnyújtani.

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 764.1 milliméter, dél-
után 2 órakor 762.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 óra-
kor C° + 14.6, délután 2 órakor C° + 22.9. Szél iránya

megölöm magamat... A szolga nem jön!...
Még hat percz... A szolga belép... elsur-
ran melletttem s egy papír lapott nyom az
ölemben. Ó áldott, ó áldott a kezeirása — az
osztályunk legjobb matematikusának, a ki
már két órával előbb elkészült volt feladala-
val és kiment. Három percz alatt megvagyok
a leirással, de a benyújtással nem sietek. A
30 percz letel, a professzor haragosan mordul
rá: még sem kész? Ravaszul s lelkembem
ujongva azt felelem: még csak egy-két per-
cet kérek. Aztán aggódó kétkedést szimulál-
va adom át a művémet a könyörtelennek.
Az biztosra veszi, hogy én valami zagyva os-
tobaságot írtam össze s már előre érzi azt a
kéjgyilkossághoz hasonló gyönyört, a mely a
könyörtelen tanárokat elfogja, ha bukthat-
nak. De a könyörtelen egy pillantást vett pa-
pirosomra s ámultában leesik az álla. Hisz ez
kitűnő! — sóhajtja. A mire én nekibátorodva
kijelentem, hogy én igen jól értem az efféle
dolgokat, ha elegendő időt engednek rá, s ha
nem zavarnak folytonos kérdésekkel.

Ezt az írásbeli érettségi vizsgát minden-
féle kellemetlen változatokban, sőt rémes sze-
renosétlen befejezésekkel is, tizennyolcz év
óta temérdekszer visszaálmodom. Csak egy
bővebb vacsora s valami kis alkalom kell
ehhez, mely a vizsgázás nyomorúságaira em-
lékeztet.

A mult napokban azt a véget álmodtam
hozzá, hogy a jólelkű szolga igralmából meg-
nyert érettségi bizonyítványom alapján, kine-
veztek a tanügyek főminiszterévé. Mikor azon-
ban már hatalmam és dicsőségem zenitjén ra-

gyogtam, kísült a turpisság s az iskola vissza-
követelte érettségi bizonyítványomat. Nem
akartam visszaadni, de rám tört a rendőrség s
elvette tőlem. Aztán pedig egy akasztófa tö-
vében arra kényszerítettek, hogy tegyem le az
érettségi még egyszer. En azonban egy kuk-
kot sem tudtam mondani s a kis egyszeregy-
ből arra sem voltam képes visszaemlékezni,
hogy mennyi kétszer kettő.

Ó, ez hideg verejtéket sajtoló, borzal-
mas álom volt! Ehhez képest semmi az, mi-
kor az embert bikák kergetik és ólommal lesz
a lába.

Álmodtam pedig azt azon a napon, a
melyen azt olvastam az újságokban, hogy
Nyitrán az érettségi az idén csak úgy megis-
métlik, mint a képviselőválasztást. Megismétlik
pedig — épen mint a választást — nem azért,
mintha igaz lenne, hogy az első érettségi szá-
bálytalanul és csalárdul folyt le. Tehát a nyit-
rai gimnázium és tanári kar reputációja és a
rágalmazó kölykek meghazudtolása kedvéért,
a szegény nyitrai diákoknak egy hónapban
kétszer kell érettségi vizsgát tenni, holott ab-
ból egyetlenegy egy egész életre untig ele-
gendő.

Ilyen is csak Nyitrán eshetik meg. Ott
ugy látszik helyi epidémiává lett az a latin
közmondás, hogy bis repetita placet. Valami
bacillus lehet ott a levegőben, mely az em-
bereket szünetlenül arra készteti, hogy a
mit tegnap megcsináltak, azt ma meggyaláz-
zák és lerontsák, holnap pedig újra megcsi-
nálják.

Távol van tőlem az a frivolitás, hogy a

vizgákat úgy vegyem, mint a gavallérok a
löseftet, a melynél az eladónak nem köteles-
sége a ló látható hibáit bevallani, a vevőnek
pedig nincs jussa rekriminálni, ha a ló észre-
vehető hibáit észre nem vette. De mégis azt
mondja a szívem és az itéletem, hogy a pro-
fesszor urak nyissák ki jól a szemüket és a
fülükét s a diákok nem fognak csalhatni a
vizgákon; ám ha még az éber figyelem da-
cára is az a gyanu, hogy a vizsga nem volt
egészen szűz a szerencse apró megkorrigálá-
sától — akkor a professzor urak vegyek bá-
tran lelkiismeretükre ezt a terhet. Ez alatt az
nem fog leroskadni, míg a szegény diák a
dupla érettségi alatt ugyancsak megszenved.
Es kérdem: többet fognak azok a diákok tud-
ni a pár nap múlva tartandó második vizsgán
mint tudtak pár nappal előbb az elsőn? De
hogy fognak többet tudni! Hát akkor mire
való ez az elkinzás?...

Mert tessék engem megérteni, s tessék
nekem hinni: az egész iskolai históriában csak
egyetlenegy lényeges — hogy a tanulók tud-
janak! Csak ez az egy cöl, minden egyéb
csak eszköz. Igen, igen professzor urak: az
önök vonalszott osztálykönyvei, félelmes kalkulus
notessai, felséges pózái, impozáns tanári
konferenciái, fontos intelmi, lesújtó vagy
felemelő bizonyítványai és még rettenetes
vizgái is — ezek mind csak formák, a me-
lyek addig érnek valamit, a míg elvezetnek
az egyetlenegy lényeges cölhöz, a tanulók
tudásához.

En a legkevésbé sem vagyok forradalmár,
sőt azt hiszem, hogy minden forradalomban

es ereje: reggel 7 órakor DK. 3. délután 2 órakor EN. 4. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután félborult. Csapadék az előbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Június 19. —

Változó felhőzet. — Száraz. — Hőemelkedés.

Suciu és Veliciu.

— A memorandum-per elítélteiről. —

A kolozsvári sajtóbírósa az emlékeztető Memorandum-pör során izgatásért Suciu Aurél aradi és Veliciu Mihály kisenői ügyvédek több havi államfogházra ítélte és azután áttette az iratokat az aradi ügyvédi kamarához, amelynek területén a két ügyvéd lakik, hogy ha szükségesnek látja, indítsa meg ellenük a fegyelmi vizsgálatot. Az aradi ügyvédi kamara most hozott határozatot ebben az ügyben s Suciu Aurélt és Veliciu Mihályt az 1874. évi 34. törvénycikk 68. §-ának b) pontja alapján vád alá helyezte s ellenük a fegyelmi vizsgálatot elrendelte. Az idézett paragrafus szerint fegyelmi vétséget követ el az az ügyvéd, aki magaviselete által az ügyvédi kar becsületét és tekintélyét sérti és ezáltal tisztetletre és bizalomra méltatlanná válik.

A megokolás hivatkozik a sajtóbírósa ítéletére, aztán ekképpen folytatja:

Miután tehát panaszlottak izgatás vétségében, ily lealázó és rut bűnös cselekmény elkövetésében mondtak ki vétkeseknek és lettek elmarasztalva, amely az ügyvédi kar mindenkori megvédett becsületét és tekintélyét nagy mérvben sérti, az 1874. évi XXXIV. törvénycikk 68. §-a b) pontja értelmében őket vád alá helyezni kellett, annál is inkább, mert:

a hivatkozott ítélet indokaiban különösen hangsúlyozva van, mint súlyosító körülmény, az izgatás vétségének veszélyes jellege, amelyben Magyarország egyik legsarkalatosabb alaptörvénye, a szoros értelemben vett Magyarország s a régi Erdély egyesülését kimondó, úgynevezett Unio-törvény kötelező ereje és érvényessége lett megtámadva;

nem állhat meg tehát panaszlottak ama védekezése, hogy viselkedésük magánjellegű s egyedül politikai tekintetben jöhet figyelembe, továbbá, hogy az elnök folyamatba tett eljárását az alkotmány, az egyenlőség,

lenyakazának — hanem azért bevallom, hogy az összes híres vizsgákra igen keveset adok. Elhiszem, hogy vizsgákra is kell a világon lenni s mégis: az iskolák egyetlen céljához vivő eszközök közt a legtokeletlenebbnek s a diákokra nézve leggyötrelmesebbnek, a vizsgát tudom. Voltaképp a vizsga nem is más, mint a profesor ama törekvése, hogy az év végén végre megismerje: ki mennyit tanult tőle. Hanem szerencsétlen professor az, a ki azt már a vizsga előtt is nem tudja. S az ilyen professzort család nélkül is mindenkor meg fogják oszlatni. Mert egy szerencsésen fogott kérdés a lusta, tudatlan diákból is emineust csinál s egy pillanatnyi ideges zavar a legjobb diákokat is eláztatja.

Azt hiszem, hogy a kedélyes leányiskolák lenézett diszvizsgái érnek voltaképpen legtöbbet. A leánykáknak már két-három héttel előbb megmondják, hogy csináltassanak fehér mousseline ruhát a vizsgára — meg, hogy ki mit fog a vizsgán felelni. És az édes kis jószágok a vizsgán fehér mousseline ruhákban mind gyönyörűek s egytől egyig mind csupa kitünőre felelnek.

A jó szülők pedig örömkönyveket hullatva borulnak a leányka, az igazgatónő, a tanítónő, a tanár urak s egyáltalán minden kezök ügyébe esőnek a nyakába. A leányka büszke és boldog s kap hazamenet egy porció fagyaltot.

Istenem! Az ilyen vizsga legalább derültté, kedvessé teszi egy-egy napját ennek a borus, kedvetlen emberéletnek.

S lehet még ennél is jobbat tenni a világon?

testvériség, szabadság elveivel összeegyeztetni nem lehet, mert:

panaszlottak ellenében főképen államellenes törekvésök, az alkotmány elleni határozott és nyílt fellépésük állapítja meg az izgatás vétségét. Köztudomású dolog továbbá, hogy ebben panaszlottak magukat nyilván mint ügyvédek szerepeltették, s ténykedésükben ügyvédi minőségüket is felhasználták.

Mindezt pedig bárminő szabad és széles hatáskörrel bíró ügyvédi hivatással összeegyeztetni nem lehet — sőt bármely hivatalos állással sem, mely fegyelmi szabályoknak alatta áll.

Végre nem állama védekezések sem, hogy e cselekményekért ők büntető útton elmarasztalva lévén, fegyelmi útton büntethetők ne lehetnének, mert:

az 1874. évi XXXIV. törvénycikk 103. §-a nemcsak megengedi, de kötelezővé teszi ezt, midőn rendeli, hogy a marasztaló ítéletek az ügyvédi kamarához áttétessenek, melynek fegyelmi bírósága a fegyelmi büntetés iránt határoz.

Az ügyvédi kamara októberben fogja tárgyalni ezt a fegyelmi ügyet, amikor a vádlottakat, akik a váci államfogházban most ülnek le a büntetésüket, ideiglenesen szabadon fogják bocsátani.

HIREK.

Június 19. Szerda. Róm. kath. naptár: Julia. — Protestáns naptár: Julia. — Görög-keleti naptár (június 7.): Theodot. — A nap két 4 óra 4 perczkor, nyugszik 7 óra 58 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Új regényünk.

Lapunk vasárnap, f. hó 23-án megjelenő számában egy nagyérdemű új regény közlését kezdjük meg, melyre előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

A regény címe:

„Küzdelem a pénzért“

s egyike e nemből a legérdekesebb munkáknak, mely érdekfeszítő fordulatokban gazdag s az olvasó figyelmét állandóan leköti. Hiszünk, hogy a regény olvasóinknak általános tetszésével fog találkozni, annál is inkább, mivel a mű szerzője:

Tor Hedberg

a svéd regényírók egyik legjelesebbje, a ki a világirodalomban nagy feltűnést keltett.

A regényt egyenesen az „Aradi Közlöny“ számára

svéd eredetiből

fordította az aradi zsurnalisztika egyik legérdemesebb régi tagja, a ki elismert műfordító s már ez elég garanciát nyújt arra, hogy a regény szépségeit, pazar színpompáját s finom nyelvezetét olvasóink az ő szakavatott fordításában teljes egészében élvezhetik.

Ujonan belépő előfizetőink a július hó 1-ig megjelenő lapokat díjtalanul fogják megkapni.

Az „Aradi Közlöny“ előfizetési ára:

HELYBEN,	VIDÉKEN,
házhoz hordva:	postán küldve:
1 évre 12.—	1 évre 14.—
1/2 évre 6.—	1/2 évre 7.—
1/4 évre 3.—	1/4 évre 3.50
1 óra 1.—	1 óra 1.20

— Nátafalussy Kornél tankerületi kir. főigazgató, ki az aradi főreáliskola és gymnasium növendékeinek érettségi vizsgálatai alkalmából több napig városunkban tartózkodott, tegnap délből ugyancsak érettségi vizsgálatok végett Temesvárra utazott.

— Maros-szabályozási munkálatok. Pákóczy Béla mérnök vezetése alatt a Maros szabályozási munkálatok megkezdődtek. Paulinál már 2000 köbméterrel haladtak előre. Valamint a pártvédmű és iszapfogó munkálatok is serényen folynak; csak alig kezdték meg az iszapfogó már 5 helyen helyzetett el. A fix-pontköveket Soborsintől Zámig helyezték el.

— Szeberényi Andor utódja. Nagylakról írja levelezőnk: A Csanádmegyében fekvő nagylaki ág. evang. egyház, mai napon tartott közgyűlésén, a Szeberényi Andor halálával megüresedett egyik lelkészi állást Boór Lajos nyitra-krajnai ev. lelkésszel töltötte be. Ez állásra a békési esperesség által ki voltak jelölve: Liffa János szemlaki, Chovan Viktor ambrózfalvai, Csepregi György fazekas-varsándi és Boór Lajos nyitra-krajnai lelkészek. Beadott összesen 683 szavazat; ebből kapott Chovan Viktor 4, Csepregi György 131 és Boór Lajos 548 szavazatot. A választás példás rendben ment végbe, mi különösen Koren Pál b. csabai lelkész, a választást vezető elnök tapintatos és erélyes eljárásának köszönhető. Megjegyzem, hogy a megválasztott lelkész az ultra-tótok jelöltje volt s így a választásnál a helybeli ág. evang. magyarság vereséget szenvedett.

— „A Neptun“ Maros-fürdő részvénytársaság igazgatósága tudatja, hogy a fürdő összes osztályainak berendezése be van fejezve és így máttól fogva úgy a férfi, mint a női uszoda és tükör, valamint a kocsifürdők egész nap a közönség rendelkezésére állanak.

— Aradi feltaláló. A kereskedelemügyi miniszter tegnap küldte le a szabadalmat Aradi Lajosnak, az aradi kereskedelmi akadémia igazgatójának az általa feltalált felállítható lappal ellátott íróasztalra.

— Kinevezés és áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Haty Sándor aradi vámgyakornokot a fumei m. kir. fővámmhivatalhoz vámségédtisztte nevezte ki.

— Makó polgármestere. Makó városában e hónap 27-dikén polgármestert választanak. Mint levelezőnk írja, a város legtekintélyesebb polgárai dr. Dózsa Sámuelnek ajánlották fel a jelöltséget, de Dózsa nem fogadta el. A legtöbb kilátása van most már ez állásra Cserecsény és János rendőrkapitánynak, de kivüle Széll György, Kökényessy Géza és Galambos Ignác is pályáznak a polgármesteri tisztségre.

— Vasutak jövedelme. Érdekes statisztikai kimutatást vettünk a körülöttünk levő, némely helyi érdekű vasutnak üzleti forgalmáról, melynek adatai összehasonlító megfigyelésre föltöttebb méltók. H. szerint volt az arad-osanádi vasutak havi átlagos forgalma 1894-ben 313 frt, 1895-ben 283, a nagyikinda-nagybecskerekéi 293 és 357 frt, a torontálié 331 és 274 frt, a tenyő-szt-mártonié 194 és 137 frt, a szentesi 114 és 122 frt, a szentes-hmvásárhelyi 94 és 108 frt, a békésmegyei 119 és 92 forint a békés-osanádié pedig 54 és 61 forint kilométerenként. Az év elejétől április végéig, ugyancsak kilométerenként számítva volt 1894-ben az arad-osanádiának 1178, 1895-ben 1024, a nagyikinda-becskekerekének 1168 és 1243, a torontáliának 1120 és 691, a tenyő-szt-mártoninak 844 és 640, a szentesinek 471 és 456, a szentes-vásárhelyinek 366 és 403, a békésmegyeinek 459 és 349, a békés-osanádiának pedig 230 és 262 frt átlagos forgalma. Végül az évi átlagos kilométerenként bevétele az adatok alapján a vasutaknak a következő: az arad-osanádié 94-ben 3544, 95-ben, 3072 frt, a kikinda-becskekerekéi 3504 és 3729 forint, a torontálié 3360 és 2073 frt, a tenyő-szt-mártoni 2532 és 1620 frt, a szentesi 1413 és 1368 frt, a szentes-vásárhelyi 1098 és 1209 frt, a békésmegyei 1377 és 1047 frt s végül a békés-osanádié 690 és 796 frt.

— A dalegylet népnépe. Mint már említettük az aradi dalegylet népnépe június 30-án (vasárnap) lesz a városligetben megtartva. Az ünnepély sorrendjét a rendezőség

már összeállította, melynek minden egyes száma érdekes és mulatságos. Délután a világlátott szent-annai gyermekzenekar fog játszani. Gondoskodva lett továbbá, hogy ne csak a gyermekek, hanem a felnőttek is kellemes szórakozást találjanak. Az esti hangverseny is élvezetes lesz, amennyiben a dal-egylet ének számai közt az aradiak régi kedvence Nyilas Máttyás is közreműködni fog. Belépti díj a hangverseny és táncmulatságra személyjegy 50 kr., családijegy 1 frt. Pártoló tagok belépti díját nem fizetnek.

— Regattistáink erősen készülődnek a szegedi regatta-versenyre. Az a jelszó most közöttük, hogy „Tiszára angol”, mert e hét végén meglessz a nagy mérkőzés, hogy hát ki is tud jobban vizet zavarni.

Trainiroznak is már hetek óta az edzett evezősök, a mit sokkal könnyebb elmondani, mint valójában betartani. Mert nem elég az, hogy a versenyzők naponta órákat ladikáznak a Maroson, de olyan szigorú training-szabályokat állítottak fel, hogy ma-holnap jobb dolog lesz trappista-barátnak beállni, mint regattistának.

A training-szabályok ezek:

1. Nem szabad szivarozni és fekete kávénál, még ha a legszebb asszony kínál is.
2. Általában a legszebb asszonyokat három hét óta észre sem szabad venni egész a verseny utániig. (Ilyet még az öregapám sem szedett! A szedő.)
3. Nem szabad orpheumba járni.

4. Minden versenyző köteles a nappal együtt lenyugodni és ugyanazzal megvirradni.

5. Gyorsan menni csak akkor szabad, ha valakinek sietős dolga van.

Ezek azok a kegyetlen szabályok, melyek alatt hetek óta nyögnek a mi derék regattistáink. Be is tartják pontosan, kivéve az 5-ik pontot, melyet oda módosítottak, hogy Orpheumba el kell járni, de csak walkowerbe. Ez különben egészen angol regatta-szabály és a szakértők jónak tartják.

— Királyi kihallgatás. Bécsből telegrafálják: A király a tegnapi általános kihallgatások alkalmával többek között Tiszá Kálmánt és Brankovics György patriárkát is fogadta.

— Sertésvész Szentleányfalván. Levelezőnk írja: Szentleányfalván fellepett a sertésvész. Az ottani hatóság már megtette az óvintézkedéseket, melyek a veszedelmes baj tovaterjedését meggátolják.

— Csendőrkör öröme. A csendőrségi költségvetésben az idei országgyűlés által megszavazott létszámemelés és a legközelebb felállítandó új irány, szakasz és örparancsnokságok a csendőrségnél nagyobb altiszt elöléptetést igényelnek, ennek következtében a honvédelmi miniszter július hó 1-étől 300 altisztnek valóságos őrmesterre és 80 altisztnek valóságos őrzvezetővé való előléptetését engedélyezte. Ezen előléptetések az összes csendőrkörletek állományában fognak megoszlani, ennek folytán a kerületi parancsnokságoknál eddigi rendszerezett altiszt állományok változást fognak szenvedni.

— Gyári szerencsétlenség. Szerencsétlenség történt tegnap az aradi waggongyárban. — Nyitrai Sándor és Cserny István ács segédek — kik az újonnan épülő félben levő raktár állványain dolgoztak — onnan lezuhantak. Nyitra egyik lábát kitörte, míg Cserny súlyosan megsérült. A felelősségért más nem felelhet, mert a szerencsétlenség saját vigyázatlanságuk folytán történt. Mindkettőt beszállították a megyei kórházba.

— Rejtélyes lopás. Megfoghatatlan módon tűnt el Szőke Gyuláné lakásáról egy csomó házi eszköz és ágynemű. A lakás ajtaján ugyanis a legkisebb kúlerőszak nyomai sem láthatók, a tárgyak ennek dacára eltűntek. Az ismeretlen tettest keresi a rendőrség.

— A házmester ambíciójáról. A folyó hó 12-iki nagy zápor alkalmával kalandja esett egy aradi házmesternek. Az esetet Nyáry Béla alkaptány, az újságírók fő-főhírforrása az ő szeretetreméltó humorával kacagtató módon adta elő. Megpróbáljuk reprodukálni. — Eckholdt Gyula kiérdemesült kömives és házmester a legutóbbi nagy zápor napján egy szeszeldében ötven

soldiért snábeszt vásárolt, majd csekély florkái elfogyván, kapszlira hozomra szedé be a spiritu- szokat. Időközben a zápor eleredt. Ekkor a házmester ur a kapitóliumában gőzölgő nedűk foly- tán elhatározta, hogy a Szent-Pál utcában ös- szegyűlt vizeket a folyókába szorítja, s ezzel meg- menti Aradot. Az equilibrium felett azonban nem rendelkezvén, az ott álló rendőr figyelmeztette, hogy lantoljon haza a hajlékába, s adjja ki a snábeszsztülte gőzt. Eckholdt azonban válasz helyett különböző helyekre küldte a policziát, amiért több napi józanítóban részesül.

— A mezőhegyesi gyógyszerész. A földmiv- elésügyi m. kir. miniszter Markó György okleveles gyógyszerészt, a mezőhegyesi m. kir. ménésintézet gyógyszerészéhez kezelő gyógy- szerészsé, ideiglenes minőségben kinevezte.

— Az országos sertésvész folytán felhív- juk a gazdaközönség figyelmét a holnapi ele- ki vásárra, s figyelmeztetjük őket, ne vigye- nek sertéseket a vásárra, mivel az állatokat a községbe be nem engedik.

— Névmagyarosítás. Winkelbauer Tamás gurahonci lakos és gyermekei veze- téknevüket belügyminiszteri engedéllyel Vig- re változtatták.

— Titokzatos gyilkosság. Temesvári leve- lezőnk jelenti: A Traila György görög- kath. plébános ellen elkövetett éjjeli gyilkos merénylet még mindig lázas izgalomban tart- ja a közönséget s rendőrséget egyaránt és még a legkisebb nyomot se sikerült megtalál- ni, mely ezen büntett titokzatosságát fel tud- ná deríteni. Tegnap ismét kegyetlen gyilkos- ság történt, melynek áldozata alig hogy rá- akadtak, kilehelte lelkét. A meggyilkolt Zimnicák József nyergesmester, 53 esztendősen erőteljes ember, a ki nejével és le- ányával a Gotthilt-féle házban lakott. Ezt az elhanyagolt állapotban levő házat o- s- pa szegény ember lakja és sok gyanus egyén talál benne búvóhelyet. Zimnicák reg- gel félnyolcra lement a pinczébe fát haso- gatni, de nem jött vissza. Körülbelül 1 óra elteltével az asszony utána nézett s a pinoze egyik sarkában vértócsa közepette találta fér- jét, három rémitő sebbel a koponyáján, me- lyekből az agy kitöltült. Még hörgött, mikor az asszony rátalált, de pár percz múlva meg- szűnt élni. Ruhája össze volt szakgatva s ke- zén több karcolás arra mutatott, hogy gyil- kosával kétségbeesetten küzdött. A tettesnek eddig nyoma sincsen. Egyelőre azt hiszik, hogy Zimnicák talán tetten ért vala- kit, a ki a pinczében levő Hack-féle borrak- tárt tizedelte s hogy a bortolvaj ölte meg, hogy el ne árulja. A rendőrség e már máso- dik titokzatos ügyben lázasan nyomoz.

— Jelenet a robogó vonaton. A Zürichből Szt.-Gallenbe haladó vonaton történt. Az egyik kupében a mama elaludt és a kis fia ezt a helyzetet arra használta föl, hogy kinyitotta a kupé ajtaját, lemaszott a waggon lépcsőjére és ott föl és alá kezdett járni, miközben a vonat a leggyorsabban haladt. Egy utas ezt észrevette, hirtelen megragadta a gyermek kar- ját és átadta a megrémült anyának. A gazdag nő, akinek a fia egyetlen reménye, örömé- ben 5000 koronát akart ajándékolni neki a bátor életmentőnek, de ez nemcsak nem fogadta el a följajlott ajándékot, hanem annyira vissza- vonult, hogy a hírért sem hallotta többé senki s így a kiletét sem lehetett megállapítani.

— Holló által megcsonkított gyermek. Bor- zasztó eset történt a napokban Sztraj- nyán községben. Egy ház építésénél segéd- kező napszámos asszony alig néhány hetes csecsemő gyermekét a közel levő kerítés ár- nyékába tette le aludni. Rövid idő múlva a napszámosok figyelmeztették az anyát gyer- meke sírására. Az asszony odasietett és cse- csemőjét borzasztó helyzetben találta. Egy holló a gyermek arcát egészen eltörzította: egyik szemét kivájta, fülét és orrát lecip- deste, nyelvét — melyet a gyermek nagy fájdalmában kinyújtogatott — ugyszólván egé- szen kitepte. Az anyát alig tudták visszatartani attól, hogy öngyilkossá ne legyen.

Az izgalomtól most súlyos betegen fekszik la- kásán.

— Öngyilkos bírósági végrehajtó. Örönte- len aggyegénységben töltötte napjait már hu- zamosabb idő óta Salamon Béla rimaszé- csi járásbírói végrehajtó. — Már az ötven évet is meghaladta volt, s még mindig első szerelme emlékének élt, a mely csalódással végződött és a mely régi munkakedvét meg- bénította. Hivatalos tennivalóival keveset tö- rődött, a rábizott ügyeket elhanyagolta s men- nél gyakrabban abba az állapotba iparkodott helyezni magát, a mely a világról, az esemé- nyekről, az erkölcsi és egyéb törvények kö- rülelő voltáról való megfélekedezést biztosítja az embernek. Mulatság után értesült arról is, ami többszöri megintés után érte, hogy hi- vatalától felfüggesztették. A szerencsétlen ember annyira szívére vette ezt, hogy fegyverével mellbe lőtte magát. A go- lyó a szívet furta keresztül s a halál azonnal bekövetkezett.

— A Resiczai bányász-sztrájkhoz. Ba- lithy oraviczi bányabiztos tegnap Resi- czára érkezett, hogy a bányász-sztrájk ügyé- ben a vizsgálatot megejtse. Június 14-én a székuli bánya munkásai is be- szüntették a munkát s a bányá- biztos a főszolgabíróval rögtön kiistette, hogy megkíséreljék a munkások észretérítését. De e különben mindig békés és komoly székuli bányászok ezúttal visszautasították a figyel- meztetést s a következő kívánságokkal állot- tak elő: 1. Horváthy bányamester elbo- csátatása; 2. az aknatisztítók és szénelszállí- tók napszámfizetése; 3. az akkordberek fel- emelése. Minthogy azonban a bérviszonyok itt is épen olyanok, mint a dománi főtárnán, a követelések teljesítéséről szó sem lehet. Ennélfogva Dománban 825, Székulon 490, összesen te- hát 1315 bányász sztrájkol. Tudósítónknak Willi- gens vezérigazgatótól kapott információi sze- rint az egész mozgalmat bujtogatók ké- szítették elő, leginkább a személyes oko- ból, és pedig nem kívülről. A helyzet elfo- gulatlan szemléltől erősen meg vannak győ- ződve, hogy a bérviszonyok sem mi- esetre nem okozták a sztrájkot. A munkások ezúttal is olyan lelkiismeretlen embereknek kaparják ki a gesztenyét a tűz- ből, a kiket személyes célok s esetleg boszu- vágy vezetnek, de a kiket a hatóság is jól ismer s alkalomadtán felelősségre is fog von- ni. Mindezek után még csak azt kell hangsú- lyozni, hogy a sztrájk nem lehet következ- ménye valamely nem teljesített bérjavítási ígéretnek. Ily ígéretet soha tettek, ilyenről szó sem lehetett. Az a küldöttség, a mely nemrég Resiczáról Budapestre járt a keres- kedelmi miniszternél és a vezérigazgatóság- nál, nem bányászokból, hanem higgadt vas- hámosi mesterekből állott, s özlük nem bér- emelés volt, hanem az, hogy a resiczai vas- mű rokkant- és nyugdíjpenztárának törvényes átalakítása érdekében eljárjanak.

— Tüntetés egy bukott nagyság ellen. Windischgrätz osztrák minisztere/nő- köt, a ki a nagyreményű osztrák pártkoalíció élén Taffé gróf örökébe lépett, a mai nap válsághirei után föl lehet venni a bukott nagy- ságok lajstromába. A világtörténelem pedig kezdve azon a haldokló oroszán, melyen még a számár is rugott egyet, számtalan pél- dát tud rá, hogy a bukott nagyságokat akkor is éri támadás, amikor lelépnek a szereplés színteréről. Ilyenforma, nem épen lovagias at- tak tárgya volt a féligmeddig már demisszi- onált osztrák miniszterelnök is. Tegnap este tíz óra felé, egy szál kereskedősegéd vonult be a miniszterelnöki palota előcsarnokába és a multkori munkástüntetésekben ismert fölkiál- tással: „Le Windischgrätzcel! Le a koalícióval!” nagy garra szétzúzta botjával egy villamos izzólámpa üvegharang- ját. Windischgrätz lakájai a zajra elő- siettek, lefűlelték a heves véré ifjoncot és átadták a rendőrségnek. A rendőrségnél a kis Herostrates előadta, hogy ő Feirer Dávid huszáves kereskedősegéd, meg van győ- ződve róla, hogy a miniszterelnök rossz és a koalíció egy hajtófát sem ér és hogy ez a meggyőződés annyira betöltötte lelkét, hogy annak kézzelfogható kifejezést kellett adnia. E politikai hitvallás után Feirer Dávidot, aki láthatólag föl volt izgatva, csillapodás- okáért lekísérték egyikébe a rendőrség hűtőkamráinak. Hogy részeg volt-e a tüntető vagy pedig fanatikus, azt a bécsi rendőrség éles látása mind- eddig nem volt képes kideríteni.

— **Felülfizetések.** Az aradi hadászegylet június 2-án rendezett jónálisán a következő urak voltak szívesek felülfizetni: Zemplényi Sándor 5 frt, Berán Antal 3 frt, Stanulovics László 3 frt, Boros Beni 2 frt, Bartha Pál 2 frt, Ráth és Schaffer 2 frt, Pomázi Máttyás 1 frt 10 kr. Molnár István és neje, Molnár Emma k. a., Keppich Zs., Rothmüller Ferencz, Barsi Péter, Herczog Miksa, Michl József, Kron Kálmán 1—1 frtot, Szabó Ferencz 80 kr. Jankovics György 60 kr. Lőrincz Lajos, Oron Lajos, Porter Adolf 50—50 krt. Kristof György, Erok J. 40—40 krt. Führbach János 30 krt, Zachariás Endre, Rikleder M., Mandl J., N. N., N. N., N. N., Jannecszi, Vékony Pál, N. N. 20—20 kr. N. N., 10—10 kr. Fenti adakozók, valamint Keppich Zsigmond ur az összes nyomtatványok díj nélküli előállításáért fogadják ez uton is az egylet nevében hálás köszönetünket. St a n u l o v i c s László, elnök. K i l é n y i József, pénztárnok.

— Talált betétkönyvesse. Komló Ferencz férj és női divatruházában le van téve egy, az „Allianz” élet- és járadékbiztosító társaság által kiállított betétkönyvesse, melyet az utczán találtak. Igazolt tulajdonosa a mondott helyen átvetheti.

HYMEN.

Heuduschka Vilmos aradi kereskedő vásárnap kelt egybe Temesvárott Weiss Mária kisasszonnyal.

Liebmann Áron aranyági földberlő oltárhoz vezette Grossmann Dávid temesvári magánzó leányát, Eszti kisasszonyt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi kerékpár club hétfőn este a „Vasa” kávéház külön helyiségében Tedeschi Viktor elnökle alatt választmányi ülést tartott, amelyen Rösner Ede, Leopold Gyula, Schusztar Albert a működő, — míg Schaffer Lipót, dr. Holländer Samu, Wittmann Károly és ifj. Kornay Károly a pártoló tagok sorába egyhangulag felvették. A pénztárnok és menüparancsnok jelentéseinek tudomásul vétele után a július havi kirándulások menettervezete került tárgyalás alá. A beérkezett úgydarabok közül főleg a kolozsvári kerékpár- és a csabai torna-egyesületek verseny meghívói keltettek nagyobb érdeklődést, mert az aradi kerékpár club öt-hat tagja óhajt kiállni a küzdőterre. — Végül a titkár indítványára a club a közel jövőben egy corso menetet fog rendezni továbbá, minthogy úgy a város kül részében, mint a szomszédos megyék községeiben az utozai suhanczok és gyerekek részéről a kerékpárosok folytonos inzultálásnak vannak kitéve, mi által életbiztonságuk veszélyeztetve van, — a választmány kérvényt fog intézni Arad város tek. főkapitányához, valamint Arad, Temes és Csanádmegye tek. alispánjaihoz — amelyben a club az említett bajok meggátolása céljából szíves intézkedéseket kér.

(*) Pinczerek gyűlése. Az aradi „Országos pinczerek nyugdíjalapot-gyűjtő asztaltársasága” ma d. u. fél 4 órakor az egylet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. tagok valamint azon szaktársak kik a nyugdíj iránt érdeklődnek, felkéretnek, hogy ezen igen fontos gyűlésre saját jólfelfogott érdekükben minél számosabban megjelenni szíveskedjenek. Az elnökség. Napirend. 1. Elnöki jelentés. 2. Határozat a „Memorandum” ügyében. 3. Gyűjtés szabályozása. 4. Indítványok.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

*, „Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharcz Története.” II-ik kötet. Irta Gracza György. Kiadja (Lampel R.) Wodianer F. és Fiai könyvkereskedő cég. A nagy füzetes vállalathoz, a melyről lapunkban többször volt már szó, most jelent meg a 2-ik kötet. A kiváló munkának ez a része is megérdemli a legteljesebb elismerésünket. Gracza György a magyar történetírás terén egészen új utat tört. A száraz, pragmatikus adatfölsorolás helyett az angol történetírók példájára a könnyen szemléltető modort használja. S épp ezért munkája mindvégig olyan, mint egy érdekfeszítő történeti regény, mely nemcsak oktat, hanem egyúttal gyönyörködtet is. Az események szemünk előtt folynak le, az alakok szinte élnek. Nagy előnye Graczának, hogy mesterien kezeli a tollat. Meglátszik munkáján a jeles hírlapíró, aki pompásan tudja csoportosítani az esemé-

nyeket s ezekből kiválogatni azt, ami a legérdekesebb. Nyelvezete tiszta, magyaros, de a mellett választékos is, sőt egyes helyeken költői szárnyalásu. A most megjelent kötet az első népképviselői országgyűlés megnyitásától Kolozsvár elestéig terjed. A szerb csatátér harcrai, Fehértemplom hősiei védelme. Lamberg és Latour megöletése, István nádor balatoni útja, Jellasics futása, az agyagfalvi székelly nemzeti gyűlés, az oláh vérengzések stb., mind igen élénk és szerföltött érdekes részletei a munkának. A mű értékét nagyban növeli a tömördek illusztráció, nem kevesebb, mint 190 kép van benne; s a legtöbb olyan, mely eddig még sehol sem jelent meg. Különösen szép a két színes műmelléklet, az egyik „Az ozorai fegyverletétel”, a másik „A tömösi szoros védelme.” Ezenkívül a kötethez még két egykoru irat is van csatolva az eredetinek hű másolatában. Az egyik, a horvát hadsereg lefegyverzéséről szóló kiáltvány, a másik pedig az 1849-iki radikál- (köztársasági) párt programja. Ez utóbbit főképp a számos aláírás teszi szerföltött becsesté. — A munka külső kiállítása is rendkívül díszes s valóban becsületére válik a Wodianer könyvkiadó cégnek. Az izléses bekötési táblán ott díszleg Zala budai honvédszobrának bronz dombormű másolata. A diszkötésű kötet ára 7 frt. Megrendelhető (Lampel R.) Wodianer F. és Fiai os. kir. udvari könyvkereskedésében, Budapest, Andrassy-ut 21. sz. a. — E helyütt említjük meg, hogy a munka eredetileg két kötetre volt tervezve, de különösen az illusztrációk elhelyezése szükségessé tette egy harmadik kötet kiadását. A 3-ik befejező kötet az év végén fog megjelenni. Főlemlikük egyúttal, hogy a kiadóhivatal a művet 1 forintot havi részletekre is szállítja.

* Szalay-Baróti „Magyar nemzet története” című nagyértékű művének első kötetéből most jelent meg a 16. füzet. Ezt a füzetet is 2 műmelléklettel és 12. a szövegbe nyomott illusztráció disziti. A műmellékletek e füzetben: Magyarország a honfoglalás korában, ezt az érdekes térképet dr. Baróti Lajos tanár tervezte és Hátsek Ignác rajzolta, a másik műmelléklet Szt. Erzsébet képe Liczen-Mayer Sándor festménye után. A szöveg közé nyomott illusztrációk: Koronázás. Liliomos korona. Régi magyar batárkó a XII. századból. Magyar főúr a XII. századból. Régi magyar csatakép. A visegrádi öreg torony. Pápök a XII. századból. Régi magyar egyházi szerelvények. Benedek rendű szerzetes. XI. század. Domokos rendű szerzetes templomos vités. A szöveg tovább tárgyalja az Árpád-házi királyok korát a köz- és műveltséges állapotokat akkori időkbel. Jó lélekkel ajánljuk a mű megszerzését mindenkinek. Egy füzet ára 80 kr. Az egész mű 60—65 füzetben lesz teljes s így előfizetni is lehet 6 füzetre 1 frt 80 kr., 12 füzetre 3 frt 60 krral; a Lampel R.-féle cs. és kir. udvari könyvkereskedésben.

TÁVIRATOK.

A bankszabadalom megújítása.

Budapest, június 18. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.” jelenti Bécsből: A magyar és az osztrák pénzügyminiszteriumok szakelődői a bankszabadalom megújításáról s illetőleg a jegybankról újabb törvény megalkotásáról kezdettek tárgyalni, és a tárgyalásokat a legközelebbi napokban szakadatlanul folytatják.

Az osztrák pénzügyminiszter intézkedett, hogy az osztrák szakelődők tekintet nélkül az Ausztriában fenforgó politikai válságra, a magyar szakelődőkkel tanácskozzanak és lehetőleg megállapodásra jussanak. A két pénzügyminiszternek ugyanis fennmarad egymással egyetértésben végleg dönteni.

Ha a két pénzügyminiszter megállapodott, nem okozand nehézséget a bankkal való tárgyalás. A bankvezetőségnek törvény szerint kötelessége lenne ezen év végén a két pénzügyi kormányhoz fordulni azon kijelentéssel, hogy hajlandó a bankszabadalomról tárgyalni.

A magyar és az osztrák pénzügyminiszteriumban kidolgozták a bankszabály-

zati tervezetet, és a szakelődők épen most tanulmányozzák a vonatkozó kölcsönös javaslatokat és indítványokat. Ezen ügy nagyon elágazó és nagy fontosságú részleteinél fogva nem várható a tárgyalások gyors befejezése.

Pályanyertes mű.

Budapest, június 18. (Saj. tud. táv.) A műbarátok körének ezer frankos pályadíját egy magyar symphoniára, Major Gyula nyerte el.

Komlóssy László halála.

Budapest, június 18. (Saj. tud. táv.) Komlóssy László volt előjáró ma éjjel 71 éves korában meghalt. Az öreg ur érdekes és érdemes férfi volt minden tekintetben. Semmiből küzdött fel magát. Mint fiatal ember szolga volt a Pesti Naplónál. Ebből a meglehetősen szerény állásból küzdött fel magát a VIII. kerület előjárói székébe, amelyet 17 éven keresztül töltött be általános meglegedésre. Halálát családja és tisztelőinek nagy száma gyászolja.

A bokszei merénylet.

Budapest, június 18. (Saj. tud. táv.) A bokszei merénylet ügyében hozott ítélet ellen az elítéltek semmiségi panaszt adtak be. — Ezt ma a kir. kuria elvetette.

A pék-sztrájk.

Budapest, június 18. (Saj. tud. táv.) A pék-sztrájk, dacára a mesterek tegnapi határozatának, még mindig tart. Valami 40 mester, aki aláírta a legények követeléseit utóbb újból megtagadta s ez csak élénkítette a sztrájkolók keserűségét. Ma már 400 péklegény sztrájkol. A legodiósabb a dologban, hogy már a közönség is érzi a sztrájk hatását: a pékek a sütemények és a kenyér árát fölemelték. — Persze, a főváros ezt is ölbe tett kezekkel nézi.

Az osztrák válság.

Bécs, június 18. (Saj. tud. táv.) A király ma délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta Windischgrätz herczeg osztrák miniszterelnököt, akiről azt hiszik általában, hogy ezuttal beadta lemondását.

Budapest, június 18. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.” értesítik Bécsből, hogy a Windischgrätz-kabinet holnap beadja lemondását és azután a képviselőháznak, mivel a kabinet egyidőre az ügyek vezetésével megbízandó lesz, négy hónapra szóló költségvetési indemnitási javaslatot szándékozik bemutatni.

Bécs, június 18. (Saj. tud. táv.) A reichsrathban Kaizl ma indítványozta, hogy a válságos helyzetre való tekintettel az üléseket elnapolják. Az indítványt a nagy többség elvetette. Többen azt indítványozták, hogy a reichsrath tárgyalási nyelve ezentul a német legyen, mi retorzió akar lenni az ifju csehek legutóbbi garázdálkodására. Az indítványt kiadták a bizottságnak. A helyzet általában válságos mindig.

Bécs, június 18. (Saj. tud. táv.) A kabinet válság mellett a reichsrathban elnökválság ütött ki. Chlumetzky elnök közelebből távozni akar öregsége miatt, tényleg azonban azért, mivel Plener miniszterrel meghasonlott. — Plener Chlumetzkyt nem tartja elég erélyesnek

s több ízben heves összekocczanás volt köztük.

A felvilágosult francziák.

Páris, június 18. (Saj. tud. táv.) Isák szenátor interpellációjára a gyarmatügyi miniszter elősmerte, hogy azok a vádak, amelyek szerint a francia katonák Sudánban és Szenegálban a bennszülötteket rabszolgáknak elhurczolták, részben alaposak. Az ügy kinos feltűnést keltett. A szenátus erre azon reményének adott kifejezést, hogy a kormány véget vet a visszaéléseknek.

Az Elbe elsüllyedése.

London, június 18. (Saj. tud. táv.) Az Elbe gőzös katasztrófája miatt indított pört ma folytatták. A bíróság kimondta, hogy a Crathye kormányosa első sorban vétke és a kormányostól elvonták a kormányzási jogot, a kapitányt pedig fölmentették.

A kiel-i ünnepek.

Kiel, június 18. (Saj. tud. távirata.) A francia hajórajt a császár a Marseillesel fogadta, s a francia hajóknak kiel-i időzése alatt a „Wacht am Rhein” játsszását a császár eltiltotta. A francziák az oroszokkal egyidejűleg érkeztek meg, amit szövetségük újabb dokumentálásának tekintenek.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, június 18.

A mai napon a gabona behozatal igen gyenge volt, amennyiben a szép időjárás gazdáinkat a mezői munkához szelítette.

Előre láthatólag az idei termés jó lesz, van ugyan sok dült buza, de ez nem tesz kárt.

A sok esőzés pedig a kukorica növényének előnyére szolgált.

A tőzsde illetve a külföldi árhanyatlások az itteni árak hanyatlását is előidézik, mindazonáltal gazdáink a nagy áresés dacára gabnáikat kinalat tárgyává teszik, a jó termés reményében.

Mai árak:

Buza 6 frt 50 krtól 6 frt 60 krig.

Rozs 5 frt 80 krtól 5 frt 90 krig.

Tengeri 6 frt 30 kr.

Árpa 6 frt 70 kr.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenge és Balog ország jelentése. —

Budapest, június 18.

Gabona-üzlet: Buzát ma jól kinalták, a vételkedv gyenge volt, s az irányzat ellanyhult. Elkelt 12000 mm. 10 krral olcsóbb árakon.

	mmásza	kg	frt
Tiszavidéki	100	81.	7.40
"	100	79.	7.30
"	100	79.	7.35
Pestvidéki	200	80.	7.35
"	200	79.	7.30
"	100	78.	7.05
Tolnai	8000	79.	7.15
Bajai	2400	78.	7.05
Raktárokon	1800	81.	7.32 1/2
"	300	79.	7.10
Felsőmagyarországi	200	78.	7.05
"	200	78.	7.02 1/2
Felső-tiszai	100	82.	7.32 1/2
Zab	100		6.85
"	100		6.85
"	100		6.78 1/2
"	200		6.70

Határidő-üzlet: Amerikából ismételen lanyhasággal indult az üzlet búzában s igen gyenge üzletmenet mellett úgy zárult is. Tengeri 1—2 krral szinten lanyrábban indult s tekintettel a közepes éienkségű vásárlási kedvre változatlanul zárult. Zab és rozs tetelesen lanyhák.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	7.08—7.09
Buza május—júniusra	7.10—7.12
Őszi rozs	6.93—6.97
Tengeri május—júniusra	6.47—6.49
Tengeri július—augusztusra	6.50—6.52
Őszi zab	5.85—5.87
Repce	10.70—10.75

Külföld: New-York: búzára 1 1/4—2, tengerire 1/8—lanyhább. Chicago: búzára 1/4—1 1/8 tengerire 1/8—3/4 lanyhább. Páris csendes, London igen lanyha, Liverpool változatlan.

Ertéktőzsde: Bécsi kormányváltás hírek tetemesen ellanyhult, s később érkezett megnyugtató hírekre hitelrészvények vehemens hausse-ban pár frral emelkedtek.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	407.50
Magyar hitelrészvény	491.50
Osztrák államvasut	440.50
Rima-Murányi	289.25
Lombard	111.50

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető:

A temesvári cs. és kir. 7-ik hadtest hadbiztosságának hirdetménye a közös hadsereg és m. kir. honvédség élelem szükségletének biztosítása iránt (3378. szám.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságának pályázati hirdetménye az 1896-iki évre szállítandó anyag szükséglet biztosítása iránt. (3398. szám.)

— Budapest-közbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi június hó 17-én. Rízert sertés árak. 1. Magyar első rendű t. l. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) —. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 47.—48. krig. Fiatal nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 46.—47. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 46.—47. krig. Fiatal könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) —. krig. II. Magyar sertés: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) —. krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) —. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) —. krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 250 kg-ron felüli súlyban) 46.—47. krig. Közép (páronként 220—260 kilogramm súlyban) 45.—46. — krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő súlyban) 44.—45. krig. Sertés elvétel szám 1895. június hó 14-én volt készlet 35213 darab. 1895. június hó 15-én felhajtott: — darab. 1895. június 16-án elszállított 1247 drb. 1895. június 17-én maradt készletben 38.966 drb. — A bizottság elvételirányzata: Helyzet változatlan.

Szeszűzlet.

— Június 18. —

Mai jegyzéseink: Készárú egyben nyers szesz 53.25, kisinyben 53.75 hordó néltől per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, június 18. d. a. 5 óra.

F	a	j	Irányat	100 kg. ár
				frtől frtig
Buza bányási uj				7.15 7.40
Buza tiszavidéki				7.20 7.45
Buza pestvidéki				7.15 7.40
Buza fejérmegyei				7.15 7.40
Buza bákai				7.25 7.50
Rozs uj, I-ső rendű				5.80 5.85
Rozs uj, II-od rendű				5.70 5.75
Árpa takarmány				5.80 5.95
Árpa égetni való				5.80 6.—
Árpa sörfőzdei				— —
Zab				6.60 6.85
Tengeri bányási				6.80 6.85
Tengeri másnemű				6.50 6.55
Káposzta-repce bányási				— —
Köles				6.— 6.60
Buza márcz.-ápr.				7.09 7.10
Buza szept.-okt.				7.10 7.12
Buza máj.-jun.				7.10 7.12
Rozs szept.-okt.				5.95 5.97
Tengeri máj.-jun.				6.40 6.42
Tengeri jul.-aug.				6.43 6.47
Tengeri októberre				— —
Zab márcz.-ápr.				— —
Zab szept.-okt.				6.85 6.86
Káposzta-repce aug.-szept. 1894.				10.60, 10.65

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1895. június 18.

Magyar aranyáraderék 4%	123.50
Magyar koronáraderék 4 1/2%	99.—
Magyar arany 4 1/2%	125.50
Magyar ezüst 4 1/2%	103.—
Magyar keleti vasut 1876.	123.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyereséj-sorsjegy kölcsön	158.50
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	148.—
Osztrák papíráraderék	101.25
Osztrák araderék ezüst	101.25
Osztrák araderék arany	123.—
Koronáraderék	101.25
1860-iki államsorsjegyek	156.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1078.—
Magyar hitelbank részvény	494.—
Osztrák hitelbank részvény	407.80
Osztrák-magyar államvasut	441.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.63
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	293.—
Német birodalmi márka	59.45
London	121.45
Páris	48.15

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsden.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. június 18.

Magyar koronáraderék 4%	99.15
Magyar hitelrészvény	474.—
Osztrák hitelrészvény	402.87
Anglóbank részvény	173.—
Laenderbank részvény	282.—
Bécsi bankkegyesületi részvény	166.50
Déli vasut részvény	104.—
Osztrák északnyugati vasut részvény	431.25
Osztrák északnyugati (Elbe-ölggyi) részvény	292.—
Budapesti villamos városi vasut részvény	— —
Salgó-tarjáni részvény	— —
Rimamurányi részvény	281.75
Brassói kőszénbánya részvény	— —
Dunagőzhajózási részvény	576.—
Lloyd-társulat részvény	568.—

LÉGTÜNETHI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	L é g n y o m á s milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasb	legalacsonyabb	legmagasb	legalacsonyabb
Június 8	759.5	756.8	25.3	13.8
" 9	61.3	59.8	23.4	13.2
" 10	61.5	59.5	24.9	13.0
" 11	59.1	57.2	27.7	13.8
" 12	56.1	53.1	26.6	6.4
" 13	60.7	56.4	23.9	12.7
" 14	62.9	61.7	22.1	10.2

Hó és nap	S z é l		Felhőzet	Észrevétel
	irány	erőss.	Általában	
Június 8	N.	4	borult	17. délután zivatar
" 9	DN.	5	borult	0.5 délután dörgés
" 10	DK.	4	félborult	— —
" 11	K.	5	borult	1.5 este dörgés
" 12	DK.	5	félborult	2.4 este zivatar
" 13	EN.	5	borult	2.5 délután esett
" 14	EN.	6	félborult	— —

POSGAY LAJOS dr.

VIZJELZÉS.

1895. évi június hó 18-án reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőznél:

Észlelési állomás	Hőmérséklet C°	Időjárás	Vízállás	
			oztimétr.	oztimétr.
Branyicska	+ 14°	derült	+ 146	—
Gyulafehérvár	+ 12°	derült	+ 64	—
Arad	+ 18°	derült	+ 3	—
Makó	+ 18°	derült	+ 148	—
Szeged	+ 17°	derült	+ 329	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1895. június 18.

A m. kir. folyammérő-éki hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Június 18. —

Fehér Kereszt szálloda: Dr. Kesery László, Szentes. Dr. Schulbach J., Temesvár. Radiger N. képviselő, Budapest. Szentpéteri János lelkész, Szt.-Miklós.

Három Király szálloda: Buday István segédjegyző, Főnlak. Infelder Károly kereskedő, Burzauk. Blasz Móra kereskedő, Lupest. Gasnek János kereskedő, Temesvár. Braun Adolf kereskedő, Nagylak.

Vasuti szálloda: Szűts Viktor gyógyszerész, Turkeva. Angyal János kovács mester, Hátszeg. Fay Zoltán, Temesvár.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

M. k. államvasutak üzemeltetőség Debreczenben.
9667/1895. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1895. évi szeptember hó 30-án a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyan azon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezenel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és «Ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglő üzemeltetőségére» felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és

lepecsételt ajánlatok 1895. évi július hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzemeltetőség titkári hivatalához posta útján, térít vevénnyel nyújtandók be; ugyanazon időpontig bánap pénz fejében pedig 200 az az kétszáz o. é. forint készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreczeni üzemeltetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzemeltetőség III. forgalmi és keresk. osztályában Hungária kávéház épület, II. em. 12. ajtó, a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12. és d. u.

2-4 óráig) megtekinthetők; miért is azon ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzemeltetőség fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára szabadon választhasson.

Debreczen, 1895. április 3.

Az üzemeltetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1895. évi április hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,07	3,56	1,35
Csaba	2,23	5,52	4,37
Kétegyháza	2,54	6,10	5,08
Lókősháza	3,12	—	5,28
Kurtics	3,28	6,34	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,52	6,10
	délután	este	reggel

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,20	8,18	9,40
Sofronya	11,38	—	9,58
Kurtics	11,49	8,36	10,12
Lókősháza	12,05	—	10,30
Kétegyháza	12,28	9,00	10,59
Csaba	1,19	9,23	11,44
Szolnok	4,14	11,19	2,58
BUDAPEST érkezik	7,20	1,10	6,10
	este	délután	reggel

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovác	2,44	6,46	4,42	—
Győrök	3,14	7,08	5,04	—
Paulis	3,31	7,17	5,15	—
Radna-Lippa	3,58	7,30	5,33	7,47
Konop	4,30	7,57	5,57	—
Berzova	4,50	8,18	6,18	—
Tótvárad	5,21	8,35	6,39	—
Soborsin	5,40	8,58	6,58	8,48
Piski	—	11,17	9,24	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,01	11,18
Tövis érkezik	—	1,20	11,30	11,40
	délután	éjjel	éjjel	

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	este
Tövis indul	3,36	8,19	—
Gyulafehérvár	3,58	4,04	—
Piski	5,07	6,05	—
Soborsin	6,34	8,20	4,00
Tótvárad	—	8,37	4,20
Berzova	—	9,02	4,49
Konop	—	9,19	5,07
Radna-Lippa	7,28	9,49	5,45
Paulis	—	10,02	6,01
Győrök	—	10,15	6,17
Glogovác	—	10,38	6,46
ARAD érkezik	8,08	10,50	6,59
	délután	reggel	este

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul	5,18	3,56
Sofronya	5,31	4,18
Kurtics	5,44	4,45
Lókősháza	6,00	5,13
Kétegyháza	6,18	6,13
Kigyós	6,31	6,37
Csaba	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—
	délután	este

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	délután
NAGYVÁRAD indul	—	4,25
Csaba	7,09	7,12
Kigyós	7,24	7,25
Kétegyháza	7,47	7,39
Lókősháza	8,14	7,58
Kurtics	8,38	8,15
Sofronya	8,58	8,27
ARAD érkezik	9,10	8,42
	este	este

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul	6,20	11,30	5,00
Uj-Arad	6,31	11,54	5,21
Németságh	6,49	12,19	5,47
Vinga	7,08	12,47	6,14
Orczifalva	7,20	1,04	6,34
Merczifalva	7,31	1,20	6,52
Szt.-András	7,43	1,39	7,12
TEMESVÁR érkezik	8,01	2,05	7,39
	délután	délut.	este

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	9,04	1,59	9,48
Orczifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik	10,43	3,44	10,55
	délután	délután	éjjel

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT. ANNA indul	8,00	6,35
Simánd	8,31	7,06
Kisjenő-Erdőhegy	9,15	7,51
Székudvar	9,31	8,08
Sikló	9,46	8,23
Ottlaka	10,00	8,37
Elel	10,20	8,55
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,35	9,10
	délután	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,20	8,00
Elel	5,33	8,20
Ottlaka	5,43	8,33
Sikló	5,56	8,47
Székudvar	6,06	4,03
Kisjenő-Erdőhegy	6,25	4,33
Simánd	6,48	5,05
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,12	5,35
	délután	este

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	d. e.	este
MEZŐHEGYES ind.	8,00	7,00
Kamarás-major	8,12	7,12
Nesze	8,21	7,21
Kovácsbánya	8,40	7,40
Bánhegyes	9,08	8,08
M.-Bodzás	9,25	8,25
Bánkut	9,39	8,39
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,00	9,00
	délután	éjjel

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	reggel	délután
KÉTEGYHÁZA ind.	5,16	3,15
Bánkut	5,34	3,37
Megyes-Bodzás	5,45	3,55
Bánhegyes	6,01	4,17
Kovácsbánya	6,17	4,40
Nesze	6,27	4,54
Kamarás-major	6,34	5,03
MEZŐHEGYES érkezik	6,44	5,15
	reggel	este

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	4,45	7,00	4,10
Szt.-Tamás	5,10	7,29	4,37
Pécska	5,29	7,53	4,57
Battonya	5,59	8,35	5,29
Tompá	6,12	8,47	5,41
Mezőhegyes	6,55	9,34	6,23
Csanád-Palota	7,18	10,02	6,54
Nagyfak	7,34	10,23	7,14
Apátfalva	7,56	10,57	7,39
Makó	8,15	11,35	8,20
Kis-Zombor	8,36	11,55	8,40
SZEGED érkezik	9,27	1,00	9,40
	délután	délut.	este

Szeged—Arad.

	este	d. u.	reggel
SZEGED indul	6,10	2,19	3,20
Kis-Zombor	6,59	3,21	4,23
Makó	7,18	4,00	5,04
Apátfalva	7,38	4,28	5,23
Nagyfak	7,53	5,00	5,54
Csanád-Palota	8,13	5,20	6,12
Mezőhegyes	8,43	6,09	6,50
Tompá	9,05	6,37	7,16
Battonya	9,17	6,54	7,31
Pécska	9,41	7,23	8,10
Szt.-Tamás	9,54	7,43	8,27
ARAD érkezik	10,16	8,10	8,54
	este	este	délután

Arad—Gurahonoz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul	6,40	5,10	12,25
Ötvenes	6,57	5,29	12,50
Zimánd-Ujfalu	7,04	5,35	1,31
Uj-Szt.-Anna	7,21	5,54	1,23
Világos	7,55	6,23	2,18
Muszká-Magyarad	8,02	6,30	2,20
Pankota	8,15	6,41	2,51
Apatelek	8,51	7,12	3,50
Borosjenő	9,01	7,21	4,05
Bokszeg-Beél	9,30	7,47	5,00
Borossebes-Buttyin	10,03	8,14	5,54
Almás-Alosill	10,42	8,47	6,57
GURAHONCZ érkezik	10,58	9,01	7,19
	délután	este	

Gurahonoz—Arad.

	reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ indul	4,14	2,10	4,45
Almás-Alosill	4,29	2,27	5,10
Borossebes-Buttyin	4,56	3,00	5,52
Bokszeg-Beél	5,29	3,42	7,08
Borosjenő	5,51	4,09	7,38
Apatelek	6,04	4,25	8,09
Pankota	6,41	5,03	9,30
Muszká-Magyarad	6,47	5,15	9,40
Világos	6,54	5,23	9,58
Uj-Szt.-Anna	7,17	5,50	10,29
Zimánd-Ujfalu	7,40	6,13	11,13
Ötvenes	7,45	6,24	11,21
ARAD érkezik	8,03	6,45	11,48
	délután	este	délután

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9,10	7,30
Csermő érkezik	10,07	8,20
	délután	este

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,10
Borosjenő érkezik	5,40	4,00
	reggel	délután

Borossebes—Menyháza.

	d. e.	d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN indul	10,19	ékk. 2,38
Déna	11,03	2,00
MENYHÁZA	ékk. 11,45	indul 1,25
	délután	délután

677/895.

Kerek község előjáróitól.

Árverési hirdetmény.

Aradmegye Kerek község volt úrbéres birtok határában a vadászati jognak a törvény korlátaiban belől való kihasználása az 1883-ik évi XX. t. cz. rendelethez képest 1896. évi január hó 1-től 1901 december végéig terjedő egymás után következő hat évre nyilvános szóbeli árverésen 1895. évi június hó 29-én délután 3 órakor Kerek község ház jegyzői irodájában haszonbérbe fog adatni.

A terület összefüggő 4509 kat. hold szántó és legelő földből áll.

Kikiáltási ár évenként 40 frt: haszonbér.

Bánatpénz gyanánt a kikiáltási ár 10% készpénzben leteendő.

Írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéséig elfogadhatók.

Kereken, 1895. évi június hó 15-én.

A községi előjáróság.

648.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

7224/1895. k. h. szám.

Hirdetmény.

Felhívom a kocsi tulajdonosokat, hogy a jelenleg folyamatban levő csatorna munkálatok következtében kiásott árkok hosszában, azok közelében, különösen ott, hol a lassu hajtásra jelző tábla is figyelmeztet — büntetés terhe alatt lassan hajtának, mert a sebes hajtás következtében támadó rázkódás a mély árkok oldalainak beomlását idézván elő a munkások testi épsége és élete veszélyeztetve van, miért is ha a sérülés omlás következtében tényleg bekövetkezik, azért azok lesznek felelőssé téve, kik a sebes hajtás által a rázkódást előidézték.

Aradon, 1895. évi június hó 7-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

383/1895. gazd. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szt. páli, sarló, Pova, Gábor, szt. tamási és a szélmalomtól a Jakabffy-tanya felé vezető törvényhatósági utakon eszközölendő földmunka teljesítése iránt f. é. június hó 24-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1550 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékeve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeinek 1895. évi jun. hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

12260/1895.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a nagymélt. m. kir. földművelésügyi Minister serteseknek Budapest székes főváros területére úgy az azonnali leszúrás céljából valamint az állatvásárokon való kiállítás végett leendő behozatalát és behajtását, miszerint a serteseknek Horváth-Szlavon országból való behozatalát és átvitelét további intézkedésig megtiltotta.

Arad, 1895. június 8.

A városi tanács.

A Felső-Zsilvölgyi Kőszénbánya-Társulat

szíves tudomásul adja, hogy vulkáni kőszénbányáját megnyitotta s ajánlja
legjobb minőségű

felső-zsilvölgyi kőszénét

a legjutányosabb árak mellett.

A kizárólagos képvisellel Arad-, Békés-, Csanád- és Temes megyékben

SPITZ MANÓ

ur, aradi lakos bízott meg.

A megrendelések a bányagazgatóságához (Vulkánban), vagy Spitz Manó urhoz (Szt. Pál-utca II.) intézendők.

647.

Hirdetmény.

Alapszabályaink 9. §-a alapján igazgatóságunk f. évi márczius hó 30-án megtartott ülésén elhatározta, hogy részvénytőkénnek még hátralékos része,

azaz részvényenként o. é. 50 frt.

1895. évi július hó 1-én az 1895. év január hó 1-től

5% kamatokkal együtt a következő bankintézeteknél fizetendő be:

Aradon: az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságánál.

Budapestben: a Magyar ipar és kereskedelmi bank részvénytársaságánál.

Bécsben: Schoeller & Comp. bankháznál.

Ezen befizetés alkalmával az eddig forgalomban lévő ideiglenes elismervények bevonatnak, és az új, 400 korona névértékről szóló részvények kibocsájtatnak.

Weitzer János

gép- vaggongyár és vasöntőde
részvénytársaság ARADON.

636

Alföld és Délmagyarország legnagyobb sirkő gyári raktára.

T. Cz.

Van szerencsém a t. gyászoló közönség b. tudomására hozni, hogy

a mai kor igényeinek megfelelőleg

Fő-út 3-ik sz. alatt,

őzv. Berger Vilmosné házában egy

sirkő gyári raktárt

rendeztem be,

melyben siremlékek: fekete és zöld svéd gránit, valódi svéd Labrador, németországi sötét Syenit, legfinomabb fehér carara és tiroli, ugymint szürke sziléziai márványokból, 5 frttól 3000 frtig, mindig készletben tartatnak, pontos vésést és valódi aranyozást pedig 15 évi jótállás mellett készítek.

Elvállalok minden a kőfaragó szakmába vágó munkákat és főtőrekvésem oda fog irányulni gyors kiszolgálás és legjutányosabb gyári árakkal a t. vevőközönség b. megelégedését kiérdemelni.

Szíves látogatásért esedezve,

kiváló tisztelettel

GLÜCK LAJOS,

ARAD, Fő-út 3-ik szám.

383

Alföld és Délmagyarország legnagyobb sirkő gyári raktára.

Fő-raktár Makón Eötvös-utca 333-ik szám alatt.

Pontos vésés és valódi aranyozásért 15 évi jótállás vállaltatik.